

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
06.07.2021

Зеленодольск
шөһәре

КАРАР
№ 1538

«2021 – 2025 елларга Зеленодольск муниципаль районында халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау, янгын куркынычсызлыгын һәм су объектларында кешеләр иминлеген тәэмин итү» муниципаль программасын раслау турында

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2014 – 2024 елларга Татарстан Республикасында халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау, янгын куркынычсызлыгын һәм су объектларында кешеләр иминлеген тәэмин итү «дәүләт программасын раслау турында» 2013 ел, 2 ноябрь, 837 нче карары (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 28.05.2015 ел, № 380, 12.11.2015 ел, № 849, 04.02.2016 ел, № 66, 22.07.2016 ел, № 499, 15.05.2017 ел, № 285, 02.04.2018 ел, № 201, 29.08.2018 ел, № 731, 16.04.2019 ел, № 296, 20.08.2019 ел, № 690, 27.04.2020 ел, № 336, 13.07.2020 ел, № 578, 19.03.2021 ел, № 147) нигезендә, Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. «2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районында халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау, янгын куркынычсызлыгын һәм су объектларында кешеләрнең иминлеген тәэмин итү» муниципаль программасын расларга (кушымта)

2. «Зеленодольск муниципаль районы финанс-бюджет палатасы» муниципаль учреждениесе житәкчесенә әлеге карарны гамәлгә ашыру белән бәйле чараларны финанслау, тиешле финанс елына Зеленодольск муниципаль районы бюджетында расланган ассигнованиеләр чикләрендә тормышка ашырырга.

3. Зеленодольск муниципаль районының Васильево штп, Карамалы Тау штп башлыкларына «2021 – 2025 елларга шөһәр жирлегендә халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау, янгын куркынычсызлыгын һәм су объектларында кешеләр иминлеген тәэмин итү» программасын эшләргә тәкъдим итәргә.

4. Зеленодольск муниципаль районы авыл жирлекләре башлыкларына «2021-2025 елларга авыл жирлегендә янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү» программасын эшләргә тәкъдим итәргә.

5. Зеленодольск муниципаль районы предприятиеләре, оешмалары һәм учреждениеләре житәкчеләренә, аларның хокукый формасына карамастан, бюджеттан тыш чыганаclar хисабына программа чараларын үз вакытында башкаруны тәэмин итәргә тәкъдим итәргә.

6. Әлеге карарны Зеленодольск муниципаль районы Советы аппаратының жәмәгәтьчелек һәм массакүләм мәғлүмат чаралары белән элемтә бүлеге начальнигына Интернет челтәрендәге Татарстан Республикасы хокукый мәғлүматының рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталы составындагы Зеленодольск муниципаль районының мәғлүмати сайтында (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) урнаштырырга.

7. Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының «2021 – 2025 елларга Зеленодольск муниципаль районында халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау, янгын куркынычсызлыгын һәм су объектларында кешеләр иминлеген тәэмин итү» муниципаль программасын раслау турында» 2021 елның 14 маендагы 1032 номерлы карарын үз көчен югалткан дип танырга.

8. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз җаваплылыгымда калдырам.

Житәкче

И. Р. Ганиев

«2021 – 2025 елларга Зеленодольск муниципаль районында халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау, янгын куркынычсызлыгын һәм су объектларында кешеләр иминлеген тәэмин итү»
муниципаль программасы

Программа паспорты

Программаның исеме	«2021 – 2025 елларга Зеленодольск муниципаль районында халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау, янгын куркынычсызлыгын һәм су объектларында кешеләр иминлеген тәэмин итү» муниципаль программасы (алга таба-Программа)
Программаны эшләү өчен нигез	«2014 - 2024 елларга Татарстан Республикасында халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау, янгын куркынычсызлыгын һәм су объектларында кешеләрнең иминлеген тәэмин итү» дәүләт программасын раслау турында» 2013 елның 02 11 декабрдәге 837 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 28.05.2015 № 380, 12.11.2015 № 849, 04.02.2016 № 66, 22.07.2016 № 499, 15.05.2017 № 285, 02.04.2018 № 201, 29.08.2018 № 731, 16.04.2019 № 296, 20.08.2019 №690, 27.04.2020 №336, 13.07.2020 № 578, 19.03.2021 № 147 карарлары белән кертелгән үзгәрешләрне исәпкә алып)
Программаны төп эшләүчеләр	– «ЗМР ГО һәм ГХ эшләре буенча идарәсе» МБУ; – Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының ТР буенча Баш идарәсенең 8 ПСО ФПС ГПС; – «Төзелеш һәм инфраструктура үсеше департаменты» МБУ.
Программаны башкаручылар	-Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты. – Зеленодольск муниципаль районы предприятиеләре, оешмалары.
Программаның максаты	Халыкка, икътисадка һәм табигый мохитка, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән, су объектларында янгыннардан һәм һәлакәтләрдән китерелгән социаль, икътисади һәм экологик зыянны минимальләштерү.
Программаның бурычлары	1. Янгыннар куркынычын социаль яраклы дәрәжәгә кадәр киметү, шул исәптән янгын нәтижәсендә һәлак булган һәм жәрәхәтләнгән кешеләр санын киметүне дә кертәп; 2. Зеленодольск муниципаль районы халкының, территорияләренең һәм инфраструктур объектларының табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклануын арттыру, аларның тискәре нәтижәләрен йомшарту, гражданның оборонасы өлкәсендәге чараларны гамәлгә ашыру; 3. Зеленодольск муниципаль районының су объектларында халыкның тормыш иминлеген арттыру.
Программаны гамәлгә ашыру вакытлары һәм	2021-2025 еллар

этаплары																																		
Еллар һәм чыганаclar буенча бүлеп, Программаны финанслау күләмнәре	Программаны финанслауның гомуми күләме 244963,501 мең сум, шул исәптән түбәндәге акчалар хисабына: <ul style="list-style-type: none"> – ЗМР бюджетыннан-60191,501 мең сум; – бюджеттан тыш чыганаclардан-184772,00 мең сум. 																																	
	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Финанслау чыганаclары</th> <th colspan="5">Программаны тормышка ашыру еллары, мең сум.</th> <th rowspan="2">Тормышка ашыру чорында барлыгы</th> </tr> <tr> <th>2021</th> <th>2022</th> <th>2023</th> <th>2024</th> <th>2025</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Муниципаль бюджет</td> <td>12032,672</td> <td>12036,624</td> <td>12040,735</td> <td>12040,735</td> <td>12040,735</td> <td>60191,501</td> </tr> <tr> <td>Бюджеттан тыш чыганаclар</td> <td>36635,0</td> <td>31884,0</td> <td>39005,0</td> <td>38644,0</td> <td>38644,0</td> <td>184772,0</td> </tr> <tr> <td>Барлыгы</td> <td>48667,672</td> <td>43920,624</td> <td>51045,735</td> <td>50644,735</td> <td>50684,735</td> <td>244963,501</td> </tr> </tbody> </table>	Финанслау чыганаclары	Программаны тормышка ашыру еллары, мең сум.					Тормышка ашыру чорында барлыгы	2021	2022	2023	2024	2025	Муниципаль бюджет	12032,672	12036,624	12040,735	12040,735	12040,735	60191,501	Бюджеттан тыш чыганаclар	36635,0	31884,0	39005,0	38644,0	38644,0	184772,0	Барлыгы	48667,672	43920,624	51045,735	50644,735	50684,735	244963,501
	Финанслау чыганаclары		Программаны тормышка ашыру еллары, мең сум.						Тормышка ашыру чорында барлыгы																									
		2021	2022	2023	2024	2025																												
	Муниципаль бюджет	12032,672	12036,624	12040,735	12040,735	12040,735	60191,501																											
Бюджеттан тыш чыганаclар	36635,0	31884,0	39005,0	38644,0	38644,0	184772,0																												
Барлыгы	48667,672	43920,624	51045,735	50644,735	50684,735	244963,501																												
Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре һәм нәтижәлелек күрсәткечләре	<p>Программа чараларын гамәлгә ашыру 2025 елга түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> – янгыннарда һәлак булуның индивидуаль куркынычын киметергә; – янгыннарда имгәнүнәң индивидуаль куркынычын киметергә; – беренче янгын сүндерү бүлекчәләренәң килү вакытын чакыру урынына: шәһәр буенча-7,9 минутта, авыл җирлегендә – 16,3 минутта тәэмин итәргә; – жан башына янгыннар ешлыгын киметергә; – гадәттән тыш хәлләрдә кешеләрнең һәлак булу очраclарын минимальләштерергә; – Зеленодольск янгын саклау гарнизонының гадәттән тыш хәлләрдәге реакциягә җавап бирү өчен 100 процент әзерлек дәрәжәсен саклап калырга; – Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләргә кисәтү һәм бетерү буенча территориаль ярдәмче системасы белгечләрен Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләр өлкәсендә укырга ел саен җибәрүне тәэмин итәргә; – су объектларында һәлак булган кешеләр (бигрәк тә балалар) санын киметергә. 																																	
Программаны тормышка ашыруны контрольдә тотуны оештыру системасы	<ul style="list-style-type: none"> – «ЗМР ГО һәм ГХ эшләре буенча идарәсе» МБУ; – Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының ТР буенча Баш идарәсенәң 8 ПСО ФПС ГПС; – «Төзелеш һәм инфраструктура үсеше департаменты» МБУ. 																																	

1. Зеленодольск муниципаль районының иҗтимагый иминлеген тәэмин итү өлкәсенәң социаль, финанс-икътисади һәм башка куркынычларның (рискларны) агымдагы халәтенәң характеристикасы, төп проблемаларын формалаштыру, анализлау.

«2021 – 2025 елларга Зеленодольск муниципаль районында халыкны һәм территорияләргә гадәттән тыш хәлләрдән саклау, янгын куркынычсызлыгын һәм су объектларында кешеләр иминлеген тәэмин итү» программасы (алга таба – Программа) «2021 – 2025 елларга Татарстан Республикасында халыкны һәм

территорияларне гадәттән тыш хәлләрдән саклау, янғын куркынычсызлыгын һәм су объектларында кешеләр иминлеген тәэмин итү» дәүләт программасы нигезендә эшләнде (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 2 ноябрәндәге 837 номерлы карары Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 28.05.2015 № 380, 12.11.2015 № 849, 04.02.2016 № 66, 22.07.2016 № 499, 15.05.2017 № 285, 02.04.2018 № 201, 29.08.2018 № 731, 16.04.2019 № 296, 20.08.2019 № 690, 27.04.2020 №336, 13.07.2020 № 578, 19.03.2021 № 147 караларындагы үзгәрешләренә үзгәрешләренә исәпкә алып).

Программа гражданның табиғый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау дәрәжәсен күтәргә, янғын куркынычсызлыгы һәм су объектларында кешеләр иминлеген тәэмин итүгә, гражданның оборонасы буенча бурычларны үтәргә, кешеләренә коткару, матди һәм мәдәни кыйммәтләренә саклауга һәм гадәттән тыш хәлләр нәтижәсендә зыян күргән халыкка ярдәм күрсәтүгә юнәлдерелгән.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру даирәсенә агымдагы торышына анализ күрсәткәнчә, Зеленодольск муниципаль районы территориясендә һәм халыкның ижтимагый иминлеген тәэмин итү эшчәнлегенә нәтижәләренә, соңгы берничә ел дәвамында билгеләп үтелүче, уңай тенденцияләргә саклануын күрсәтә.

Климатның глобаль үзгәрүе, хужалык эшчәнлегенә барышында яисә зур техноген аварияләр һәм катастрофалар нәтижәсендә барлыкка килә торган гадәттән тыш хәлләренә табиғый һәм техноген куркынычлары элеккечә халык һәм икътисад объектлары өчен зур куркыныч тудыра. Янғын куркынычсызлыгының тиешле дәрәжәсен тәэмин итү һәм янғын нәтижәсендә югалтуларны минимальләштерү районның тотрыклы социаль-икътисади үсешендә мөһим фактор булып тора.

Узган елларда булган гадәттән тыш хәлләргә анализ Зеленодольск муниципаль районы өчен транспорт һәлакәтләргә һәм һәлакәтләр, техноген һәм көнкүреш янғыннары, электр энергетикасы системаларында һәм жылылык челтәрләрендә аварияләр, табиғый гадәттән тыш хәлләр күбрәк хас булуын күрсәтте. Әлегә гадәттән тыш хәлләр, кагыйдә буларак, кешеләренә үлем, зыян күрүчеләр булу, шактый матди зыян китерү белән бәйле.

Техноген һәм табиғый характердагы куркыныч янауның югары дәрәжәсен, районның тотрыклы социаль-икътисади үсеш өчен гадәттән тыш хәлләренә тискәре нәтижәләрен саклап калу шартларында Зеленодольск муниципаль районы иминлеген тәэмин итүдә мөһим элементларның берсе - халыкны һәм территорияләрен саклауны дәрәжәсиз оештыру. Район халкының имин тормыш эшчәнлеген өчен шартлар булдыру, матди зыянны киметү һәм гадәттән тыш хәлләр аркасында кешеләр үлем очраklarын киметү, икътисади потенциалны саклап калу һәм халыкның тормыш сыйфатын арттыру өчен мөһим фактор булып тора.

Проблеманың актуальлегенә гадәттән тыш хәлләр куркынычын киметүне һәм кеше, табиғый һәм икътисади потенциалны югалтуларны жирле үзидәрә органнарының имин яшәве һәм гамәлләрен координацияләү өчен шартлар тудыру буенча өстенлекле юнәлешләрдә матди һәм финанс ресурсларын туплау юлы белән тәэмин итүдән гыйбарәт. Климатның глобаль үзгәрүе, хужалык эшчәнлегенә яки зур техноген аварияләр һәм катастрофалар нәтижәсендә барлыкка килә торган табиғый һәм техноген гадәттән тыш хәлләр куркынычлары Зеленодольск муниципаль районы халкы һәм икътисад объектлары өчен зур янау тудыра. Муниципаль программаны тормышка ашыру халыкны һәм район территориясен табиғый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән һәм янғыннардан ышанычлы саклауны тәэмин итү дәрәжәсенә йогынты ясый торган куркынычларны киметү юлы белән районның алга таба социаль-икътисади үсешенә куркынычсыз шартлар тудыруга юнәлдерелгән.

Социаль куркынычлар түбәндегеләр булырга мөмкин:

- 1) гражданныр тормышы иминлеге культураны формалаштыру һәм үстерү белән бәйлә проблемалар;
- 2) эшсезлек дәрәжәсе;
- 3) халыкның керем дәрәжәсе кимү һәм аз керемле гражданныр санын арту.

Финанс-икътисади куркынычлар бюджет чыганакаларыннан тиешенчә финанслау булмау аркасында барлыкка килергә мөмкин.

Башка куркынычларга түбәндәгеләрне кертергә мөмкин:

- 1) предприятиеләрнең һәм шәхси файдаланудагы көнкүреш техникасының төп чараларының яңарту темпларын киметү;
- 2) масштаблы табигый һәм техноген һәлакәтләр кебек жиңеп булмый торган күп кенә шартлар барлыкка килү.

2. Жәмәгать иминлеген тәмин итү өлкәсендә муниципаль сәясәт өстенлекләре, муниципаль программаның максатларын һәм бурычларын кыскача тасвирлау, тиешле индикаторлар составын һәм мәгънәләрен һәм бурычларның күрсәткечләрен нигезләү

Зеленодольск муниципаль районының тотрыклы социаль-икътисади үсешенә мөһим шарты булып комплекслы жәмәгать иминлек системасын эзлекле рәвештә формалаштыру һәм камилләштерү тора.

Жәмәгать иминлеген тәмин итү өлкәсендә муниципаль сәясәтнең өстенлекле юнәлешләренә халыкны һәм территорияләренә табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау һәм куркынычсызлык дәрәжәсе сыйфатын арттыру, янғын куркынычсызлыгын һәм су объектларында иминлеген тәмин итү керә.

Муниципаль программаның максаты-халыкка, икътисадка һәм табигать мохитына, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән, янғыннардан һәм су объектларында булган һәлакәтләрдән килгән социаль, икътисади һәм экологик зыянны минимальләштерү.

Муниципаль программа максатына ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү карала:

- янғын чыгу куркынычын социаль яраклы дәрәжәгә кадәр киметү, янғын нәтижәсендә һәлак булучылар һәм жәрәхәтләр алган кешеләр санын киметүне кертеп;
- Зеленодольск муниципаль районы халкының, территорияләренә һәм инфраструктура объектларының табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклануын арттыру, аларның тискәре нәтижәләрен йомшарту, гражданныр оборонасы өлкәсендәге чараларны гамәлгә ашыру;
- Зеленодольск муниципаль районының су объектларында халыкның тормыш иминлеген арттыру.

Өлеге бурычларны хәл итү бары тик муниципаль хакимият һәм жиңле үзидарә органнарының төп эшчәнлеге кысаларында гына нәтижәле башкарыла алмый. Озак вакыт стратегия булу һәм үзара хезмәттәшлекнең оештыру-финанс механизмнарын куллану, икътисад субъектлары һәм жәмгыять институтлары ресурсларын координацияләү һәм туплау таләп ителә.

Муниципаль программаларның башлангыч идеясе башкарма хакимият органнары функцияләрен, аларны сан ягыннан тасвирлау юлы белән, муниципаль программаны башкаручыларның предмет өлкәсендәге төп проблемаларны (бурычларны) хәл итү юлы белән формалаштырудан гыйбарәт.

Максатларга ирешү күрсәткечләр системасы аша ачык тәкъдим ителергә тиеш, аларның мәгънәләре түбәндәгеләрне күрсәтү каралган :

- планлаштырылган нәтижәгә ирешү дәрәжәсен;
- планлаштырылган эффект дәрәжәсенә ирешү тизлеген.

Шул ук вакытта күрсәткечләр системасы максатларга ирешү һәм бурычларны хәл итү өчен бүлөп бирелгән ресурслар белән турыдан-туры бәйләнгән булырга тиеш.

Программаны тулысынча гамәлгә ашыру һәм куелган максатларга ирешү һәм бурычларны хәл итү ихтималын киметә торган куркынычларга анализ түбәндәге куркынычларны аерып күрсәтергә мөмкинлек бирә:

1. Программаны финанслауны тәмин итү куркынычы. Муниципаль программаны финанслауны тәмин итү куркынычы (ликвидацияләү куркынычы) программаның шактый дәвамлылыгы нәтижәсендә барлыкка килә. Шул ук вакытта, бүген барлыкка килгән өчәллек бюджет планлаштыру системасын һәм дөүләтнең зур финанс резервлары булуын исәпкә алып, Программаны тормышка ашыру куркынычы, финанслау житәрлек булмау нәтижәсендә, минималь дип санарга мөмкин.

2. Программаны тормышка ашырганда өзеклекләр барлыкка килү куркынычы. Программаны гамәлгә ашырганда (операция куркынычы) өзеклекләр барлыкка килү куркынычы эшчәнлекнең түбән нәтижәләгә, шул исәптән башкаручыларның, кылынган хокук бозуларның хаталары, муниципаль берәмлекләр инфраструктурасының эзер булмавы (идарә, мәгълүмати, финанс һ.б.) аркасында барлыкка килә. Әлеге куркыныч төре кысаларында түбәндәге куркыныч төрләрен билгеләргә мөмкин:

- башкаручыларның куркынычы - җаваплы башкаручыларның квалификациясе житәрлек булмау аркасында Программаны гамәлгә ашыруда проблемалар туу ихтималы. Шулай ук әлеге төр куркынычка Программаны гамәлгә ашыру кысаларында башкаручылар тарафыннан үз хезмәт урыныннан явыз ният белән файдалану куркынычы да керә;
- технологик инфраструктураның камил булмау куркынычы - алдына куелган бурычларны хәл итүгә инфраструктураның эзер булмавы Программаны гамәлгә ашыруда тоткарлыкка китерергә мөмкин.

3) институциональ куркынычы. Институциональ куркыныч-төп институтларның: тормыш иминлегә культурасын формалаштыру, гражданны саклау системасы, муниципаль янгын сагы эшчәнлегә институтының формалашуы һәм үсүе белән тоткарлыктар булу сәбәпле, Программа тулысынча үтәлмәве ихтималы.

4) тышкы куркынычлар. Тышкы куркынычларга, Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләгә күрсәткечләренә илдәге тотрыксыз икътисади везгыятьнең йогынтысын, икътисади кризисны һәм шуңа охшашны күздә тоткан, икътисади куркынычлар керә. Предприятиеләрнең төп чараларын һәм шәхси файдаланудагы техниканың яңарту темпларының кимүе бу очракта аварияләлек, техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр саны, янгын һәм су объектларында һәлакәтләр һәм аларның нәтижәләре күрсәткечләре артуга китерергә мөмкин.

Башка мөһим тышкы куркыныч булып, экстремаль климат күренешләрендә (аномаль эссе җәй, салкын кыш һ.б.) чагылырга мөмкин булган, табигый куркыныч тора. Мондый күренешләр табигый характердагы гадәттән тыш хәлләр саны, янгыннар, су объектларында һәлакәтләр һәм аларның нәтижәләре күрсәткечләренә йогынты ясарга мөмкин.

Шәхси куркынычсызлыкны тәмин итүгә халыкның түбән мотивациясе һәм психологик эзерлегә житәрлек булмау куркынычы. Шәхси куркынычсызлыкны тәмин итүгә халыкның түбән мотивациясе һәм психологик эзерлегә житәрлек булмау куркынычы Программаны тормышка ашыруда тоткарлаучы фактор булырга мөмкин.

Каршы тору мөмкин булмаган көч шартлары барлыкка килү куркынычы. Масштаблы табигый һәм техноген һәлакәтләр, сугышлар (кораллы конфликтлар) кебек һәм башка каршы тору мөмкин булмаган көч шартлары барлыкка килү

куркынычы. Куркынычлар белән нәтижәле идарә итү Программаны башкаручыларның җаваплылыгы өлкәсенә керә.

Программаны гамәлгә ашыру куркынычлары белән идарә итү максатларыннан, аңа Программаны тулаем гамәлгә ашыруның ышанычлылыгына һәм нәтижәлелегенә, эчке контрольнең нәтижәлелегенә, законнарға туры килүенә юнәлдерелгән чаралар кертелгән.

Гадәттән тыш хәлнең куркынычын киметү мәсьәләсен хәл итү ихтималын һәм программа-максатчан методны кулланмыйча яшәү иминлеген тәэмин итүне аерым билгеләп үтәргә кирәк, бу түбәндәгеләрне аңлата:

- Зеленодольск муниципаль районында куелган проблеманы хәл итүне тәэмин итә торган барлык чаралар комплексын сайлаганда Программаның кирәкле күрсәткечләрен билгеләү һәм формалаштыру мөмкинлеге булмау;
- халыкны һәм территорияләргә табигый һәм техноген характердагы янаулардан саклау чараларына финанс чараларын кертүнең нәтижәлелеген бәяләү мөмкин түгел;
- гадәттән тыш хәлләр куркынычын киметүгә һәм аларның социаль-иқтисади нәтижәләрен йомшартуға юнәлдерелгән чаралар составын формалаштырганда системалы һәм комплекслы алымнарны тулы һәм нәтижәле куллану мөмкинлеге булмау;
- проблеманы хәл итүне һәм аларны гамәлгә ашыруның эзлеклелеген тәэмин итә торган барлык чаралар комплексын координацияләүнең нәтижәле механизмнары булмау;
- бу максатларга ирешү өчен бүлеп бирелгән ресурслар белән идарә итү һәм идарә итү системасының төп элементларының тиз хәл итә алучанлыгы җитәрлек булмау.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү күрсәткечләре системасына муниципаль программаның билгеләнгән бурычларын үтәүне һәм көтелә торган ахыргы нәтижәләрен характерлаучы күрсәткечләр кертелгән.

Комплекслы иҗтимагый иминлек системасын формалаштыру һәм камилләштерү район халкын гадәттән тыш хәлләрдән, янгыннардан саклау дәрәжәсен күтәргә, терроризм һәм экстремистлык күренешләрен булдырмауға ярдәм итәчәк.

3. «Янгын куркынычсызлыгы», «Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр куркынычын киметү һәм нәтижәләрен йомшарту», «Су объектларында кешеләр иминлеген тәэмин итү» программалары буенча үтәү нәтижәләренең муниципаль программаның индикаторлары белән үзара бәйләнеше турында белешмәләр

«Янгын куркынычсызлыгы» программасы кысаларында янгын куркынычын социаль яраклы дәрәжәгә кадәр киметү каралган, шул исәптән янгын нәтижәсендә һәлак булган һәм җәрәхәтләнгән кешеләр санын киметүне, матди зыянны минимальләштерүне дә көтәп.

Программа-максатчан метод белән бурычларны хәл итү зарурлыгын нигезләү:

янгыннарға каршы көрәштә тискәре тенденцияләргә җиңү өчен Зеленодольск муниципаль районы башкарма хакимияте органнарының, җирле үзидарә органнарының, учреждениеләрнең, предприятие, оешмаларның, иҗтимагый берләшмәләргә, гражданның максатчан, координацияләнгән гамәлләргә кирәк. Бердәм максатчан җайланма белән берләшкән масштаблы киң колачлы бурычларны комплекслы хәл итү бары тик системалы якин килүне гамәлгә ашыручы программа-максатчан методларны кулланып кына мөмкин. Янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү проблемаларын хәл итүдә ресурслар белән тәэмин итүче программа-максатчан

методны кулланмыйча, түбәндәгеләр белән бәйлә вәзгыять үсешенә ихтималы югары:

- янгыннарда һәм аварияләрдә һәлак булган һәм жәрәхәтләнгән кешеләр санының артуы;
- янгыннардан һәм аварияләрдән килгән зыянның артуы;
- янгын сүндерү һәм авария-коткару эшләрен башкарганда янгын сүндерү бүлекчәләренең эш нәтижәләлеген киметү;
- янгын куркынычсызлыгын тәмин итү буенча ведомствоара координацияләү чараларын югалту;
- бюджет акчаларын нәтижәсез файдалану, шул исәптән өстенлекләргә һәм максатларны кабатлау һәм (яки) дәрәжә билгеләмәү аркасында да.

Моннан тыш, югарыда күрсәтелгән проблемаларны максатчан планлаштыру методларын кулланмыйча гына хәл итү кирәкле нәтижәләргә ирешү срокларын, шулай ук финанслау күләмнәрен арттыруга китерергә мөмкин, һәм мондый үсеш варианты гамәлдән чыгарылырга тиеш.

Программа чараларын эшләү куркынычларны киметү бурычларын хәл итүгә дифференциацияләнгән якин килүне һәм төрле бюджет финанславы шартларында түбәндәгеләрне исәпкә алып табигый һәм техноген характердагы янгыннарның, аварияләргә һәм гадәттән тыш хәлләргә нәтижәләрен йомшартуны күздә тоту :

- халыкны һәм территорияләргә янгыннан, табигый һәм техноген характердагы һәлакәтләрдән һәм гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары, Зеленодольск муниципаль районы башкарма хакимияте органнары һәм районның жирле үзидарә органнары арасында вәкаләтләргә һәм йөкләмәләргә бүлешү;
- һәлакәтләргә гамәлдәге һәм потенциал куркынычлары дәрәжәләргә, аларны нәтижәле киметү мөмкинлекләргә;
- икътисад һәм социаль өлкә объектларының торышын һәм сакланышы дәрәжәсен системалы мониторинглау һәм фаразлау, шулай ук килеп туган вәзгыятьне һәм гадәттән тыш хәлләргә килеп чыгу чараларын исәпкә алып.

«Янгын куркынычсызлыгы» программа чараларын эшләгәндә программа чараларын гамәлгә ашыруның төрле вариантлары каралды, алар түбәндәгеләрне тәмин итә;

- халыкның, территорияләргә һәм инфраструктура объектларының янгыннардан, аварияләрдән һәм башка гадәттән тыш хәлләрдән саклануын арттыруны;
- гадәттән тыш хәлләргә килеп чыгу һәм бетерү буенча бердәм дөвләт системасы эшчәнлеген камилләштерүне;
- муниципаль янгын сагы булдыруны һәм эшчәнлеген оештыруны.

Куркынычсызлык дәрәжәсен күтәрүгә юнәлдерелгән программа чараларын үткөрүгә карата тормышка ашыру вариантларын сайлау территорияль янгыннарны бәяләү һәм анализлау нәтижәләргә нигезләнде.

Минималь вариант, янгыннарны һәм аварияләргә килеп чыгу өлкәсендә финанслауның хәзерге вакытта гамәлдә булган механизмнарын кулланып, сакланганлыкның торышын күтәрүгә юнәлдерелгән чаралар комплексын эшләүне һәм нигезләүне күздә тоту. Шулай ук вакытта эшләргә кирәк булган максатларга ирешү тәмин ителми. Әлеге вариант күрсәткеләргә яхшы якка принципиаль рәвештә үзгәртә алмый һәм аны кичектерелгән проблемалар стратегиясе буларак тасвирларга мөмкин.

Максималь вариант халыкның, территорияләргә һәм объектларның сакланышы озак вакытка исәпләнгән перспективага тәмин ителгән шартлар һәм механизмнар булдыруны күздә тоту. Аның үтәлеше Зеленодольск муниципаль

районы территориясендә куркынычларны киметү һәм янғын нәтижәләрен йомшарту өлкәсендә мәжбүри бурычларны хәл итәргә мөмкинлек бирәчәк.

«Янғын куркынычсызлыгы» программасы чаралары янғын куркынычсызлыгын тәэмин итүнең заманча технологияләрен алга таба да тормышка ашыруга юнәлдерелгән.

«Янғын куркынычсызлыгы» программасы чараларының төп максатлары, бурычлары, чаралары, көтелгән соңгы нәтижәләрен тасвирлау:

Программа чараларының максаты-янғын куркынычын социаль яраклы дәрәжәгә кадәр киметү, шул исәптән янғын нәтижәсендә һәлак булган һәм зәрәхәтләнгән кешеләр санын киметү.

Аңа ирешү өчен түбәндәге төп бурычларны хәл итәргә кирәк:

1. Территорияләрен һәм объектларны янғынга каршы саклау системасын үстерү һәм камилләштерү.

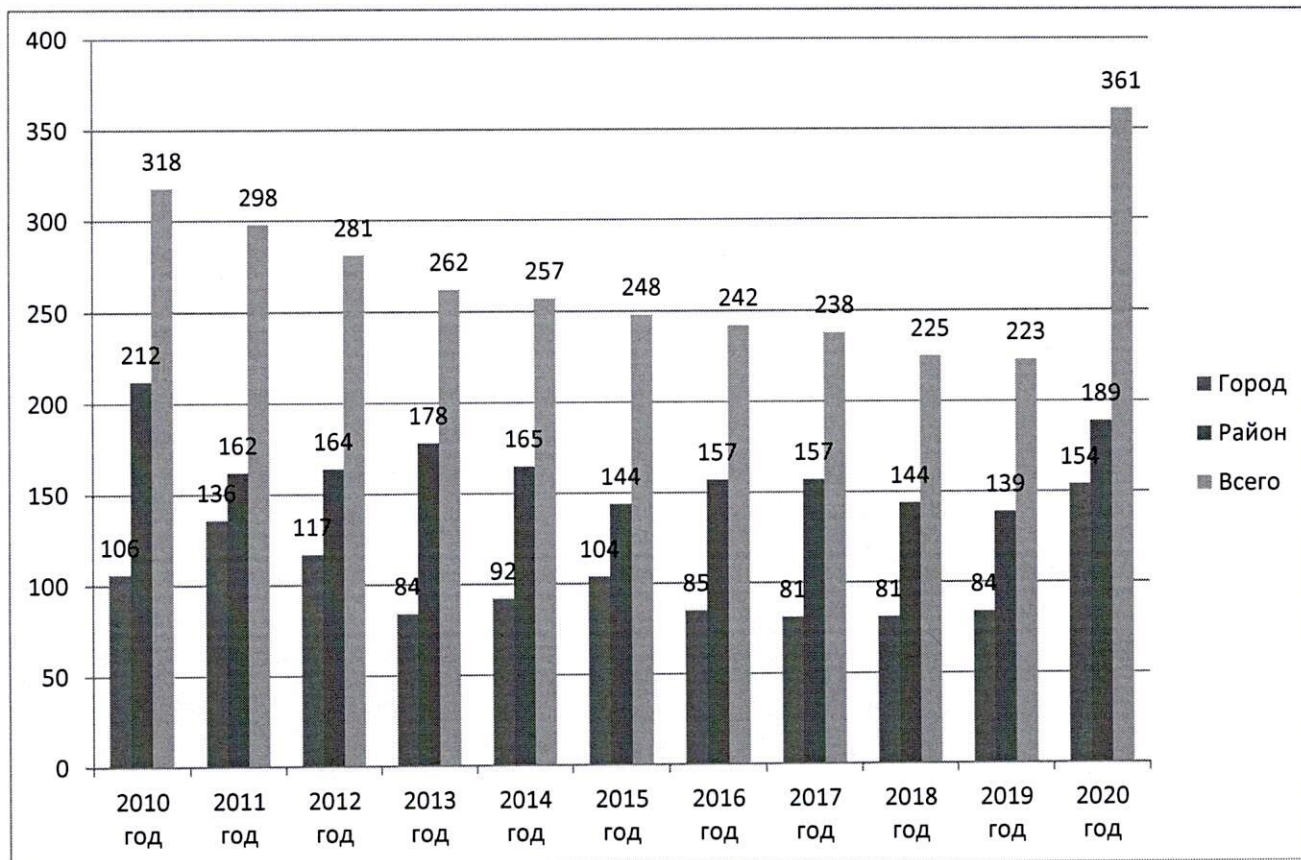
2. Зеленодольск муниципаль районы территориясендә урнашкан ГПС бүлекчәләренең эшчәнлеген үстерү һәм камилләштерү, муниципаль янғын сагы эшчәнлеген булдыру һәм оештыру.

Зеленодольск муниципаль районындагы янғын куркынычын киметүне тәэмин итәргә эшчәнлекнең төп юнәлешләре түбәндәгеләр:

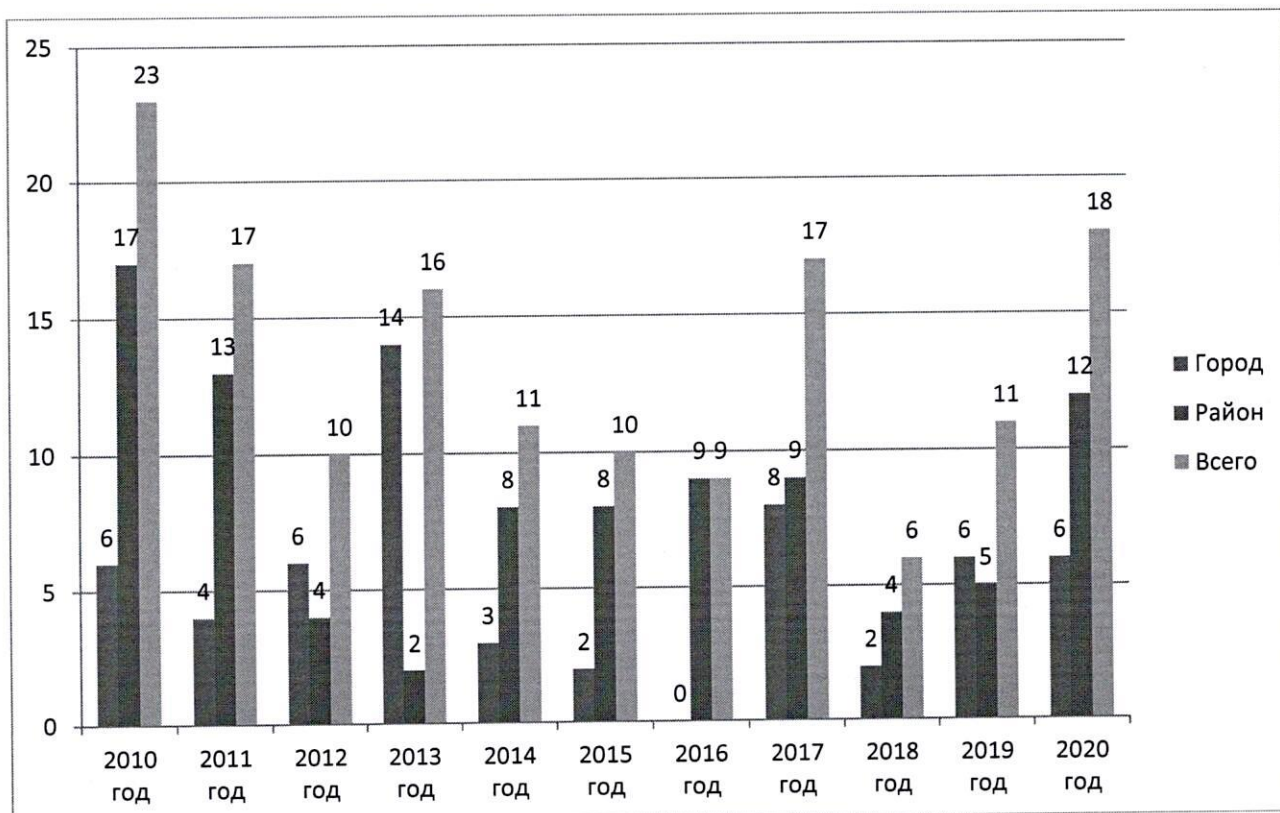
- янғын куркынычсызлыгы проблемаларын хәл итүгә юнәлдерелгән финанс һәм матди ресурсларны оптимальләштерү;
- торак пунктларда янғын деполарын төзү һәм реконструкцияләү, аларны заманча техник чаралар белән тәэмин итү;
- матди-техник базаны һәм янғын сагы бүлекчәләрен әзәрләү системасын үстерү;
- муниципаль янғын сагы булдыруны һәм эшчәнлеген оештыруны.
- янғыннарны ачыклау һәм халыкка хәбәр итү, шулай ук кешеләрне янғыннарда коткару чаралары һәм янғын сүндерү чаралары өлкәсендә инновацион технологияләр кертү;
- мөгариф учреждениеләренең, социаль яклау һәм сәламәтлек саклау учреждениеләренең янғын куркынычсызлыгын тәэмин итү буенча өстенлекле чараларны гамәлгә ашыру.

Башкарма хакимият органнары, жирле үзидарә органнары тарафыннан үз вәкаләтләре кысаларында Зеленодольск муниципаль районында янғын куркынычсызлыгын тәэмин итү чараларын анализлау, министрлыктар, ведомстволар, оешмалар, предприятиеләр житәкчеләре тарафыннан гамәлгә ашырыла, тулаем алганда, янғыннарны ачыклау һәм сүндерү көчләрен үстерү өчен кирәкле координация чараларының нәтижәләре күрсәтә.

Зеленодольск муниципаль районында янгыннар саны

Янгынарда кешеләрнең һәлак булуы

Хәзерге вакытта кешеләр күпләп була торган объектларны, уку, мәктәпкәчә балалар, дөвалау учреждениеләрен, социаль хезмәт күрсәтү объектларын, мәдәни-тамаша һәм спорт учреждениеләрен янгынга каршы саклауны тәмин итү өчен электр челтәрләренә ремонт ясарга, янгын сигнализациясе җайланмалары, янгын турында хәбәр итү һәм кешеләрне эвакуацияләү белән идарә итү системалары белән җиһазландырырга кирәк. Кешеләр күп була торган объектларда чормалы корылмаларының яна торган конструкцияләрен янгыннан саклауга эшкөртүне башкару зарур. Социаль өлкәнең барлык объектлары да тышкы янгынга каршы су белән тәмин ителмәгән. Кешеләр күп була торган объектлардан «01» дежур-диспетчерлык хезмәтенә автоматик янгын саклау системаларынан сигналларны чыгарырга кирәк.

Социаль өлкә учреждениеләрен, кешеләр күпләп була торган объектларны комплектлау өчен янгын сүндерү чаралары белән өстәмә рәвештә янгын сүндерү җайланмалары сатып алырга, янгын сүндерү краннарын янгын сүндерү җиңнәре һәм көпшөләре белән комплектларга кирәк.

Зеленодольск муниципаль районы территориясендә социаль билгеләнештәге объектлар (мәктәп, балалар, мәктәпкәчә, урта һәм югары һөнәри белем бирү, халыкка социаль хезмәт күрсәтү учреждениеләре, дөвалау, балалар сәламәтләндерү лагерьлары һәм спорт объектлары) тышкы янгынга каршы су белән тәмин ителде.

Зеленодольск шәһәрендә 4 сусыз участок бар, аерым алганда Гари микрорайоны, 1 нче Тимер Юл урамы, «Могҗизалар кыры» микрорайоны, Яңа төзелеш урамы. Әлеге районнарда су чыганагынан ераклык 500 метрдан артып китә.

Шуңа бәйле рәвештә күрсәтелгән районнарда 20дән дә ким булмаган янгын гидранты урнаштырырга кирәк, алар арасында: «Могҗизалар кыры» микрорайонында – 9дан да ким булмаган янгын гидранты; «Гари» микрорайоны – 8 янгын гидранты, 1нче Тимер юл урамы районында-кимендә 3 янгын гидранты.

2021-2025 елларда ел саен 35 – 40 янгын гидрантын ремонтларга кирәк. Бер гидрантны ремонтлау суммасы ("ЗВКС" АҖ предприятиесе мәгълүматлары буенча) - 30.210 сум 38 тиен.

Билгеләнгән программа чараларын тормышка ашыру янгын куркынычсызлыгының нәтиҗәле координацияләнгән системасын булдырырга, зур янгыннар барлыкка килү ихтималын киметергә, янгыннарда һәлак булган һәм җәрәхәтләнгән кешеләрнең санын киметергә, янгыннардан ел саен матди югалтуларны киметергә, матди-техник базаны ныгытырга һәм янгын сүндерү бүлекчәләренең әһәмиятлелеген арттырырга мөмкинлек бирерәк.

Тәкъдим ителгән чаралардан өстәмә уңай социаль эффект хезмәт шартларын яхшыртырга мөмкинлек бирерәк (янгын сүндерү техникасы һәм авария-коткару җиһазларының яңа үрнәкләрен кертү, бүлекчәләргә кирәкле әйберләр һәм махсус мөлкәт белән комплектлау, биналар һәм бүлмәләргә реконструкцияләү хисабына хезмәт шартларын яхшыртырга мөмкинлек бирерәк).

«Янгын куркынычсызлыгы» программасы чараларын тормышка ашыруның соңгы нәтиҗәсе Зеленодольск муниципаль районы икътисадына янгын китергән зыяннарны киметү, экосистемаларның төрлелеген саклау, экологик һәм ресурс потенциалын арттыру булачак.

Программа комплекслы характерга ия, һәм куелган максатларга ирешү бары тик программа чараларын үтәү вакытында үзара бәйләнгән һәм координацияләнгән вакытта гына мөмкин.

«Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр куркынычын киметү һәм аларның нәтиҗәләрен йомшарту» программасы буенча Зеленодольск

муниципаль районы халкының, территорияләренең һәм инфраструктура объектларының табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклануын арттыру, аларның тискәре нәтижеләрен йомшарту, гражданның оборонасы өлкәсендәге чараларны гамәлгә ашыру эшчәнлегенең төп юнәлешләре билгеләнде.

Әйләнә – тирәлеккә антропоген йогынты, климатның глобаль үзгәрешләре, экологик хәлнең начараюы һәм куркынычсызлык технологияләр кертүнең тиешенчә темплары булмау нәтижәсендә табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр (алга таба-ГТХ) нәтижеләренең масштаблары арта.

Сезон вакытындагы куркыныч табигать күренешләре: урман (табигый) янгынарны, жәйге давыллар, корылык, ташу, томан, бик көчле кар, бураннар, суыклар халык һәм район территорияләре өчен житди куркыныч тудыра. Күрсәтелгән күренешләрнең сезонлы булуы һәм аларны фаразлау мөмкинлеге превентив чаралар үткәргә һәм планлаштырырга мөмкинлек бирә.

Районның халык һәм әйләнә-тирә мохите өчен техноген характердагы куркынычлар зур янау тудыра.

Техноген ГТХ барлыкка килүгә китерүче төп проблемалар булып түбәндәгеләр тора:

- төп һәм житештерү фондларының һәм саклау системаларының тузу дәрәжәсе югары;
- барлык төр транспортны эксплуатацияләгәндә кагыйдәләрен һәм таләпләрен бозу;
- хезмәт күрсәтүче персоналның әзерлек дәрәжәсе һәм гамәли күнекмәләре түбән булуы;
- техник чаралар торышын күзәтүнең житезлек дәрәжәдә булмавы;
- матди-техник тәэмин ителешнең начараю, регламент эшләренең сыйфаты кимүе, жиһазларның нык тузуы һәм жиһимәләүе;
- куркынычсызлык кагыйдәләрен һәм техникасын бозу, ут белән саксыз эш итү һәм аңлы рәвештә ут төртү;
- төп технологик жиһазларның ресурсын житезтәрүнең югары дәрәжәсе һәм тулаем төп фондларның канәгатьләнмәслек торышы;
- юл хәрәкәте кагыйдәләрен, шулай ук барлык төр транспортны эксплуатацияләгәндә кагыйдәләрен һәм таләпләрен бозу.

Халыкка, житезтәрү һәм социаль инфраструктурага һәм экологик системага төрле тискәре йогынтысы факторларның көчәюе, потенциал куркыныч объектларда гадәттән тыш хәл килеп чыгу куркынычы арту кешенең яшәешенә һәм районның социаль-иқтисади үсешенә зур куркыныч тудыра.

Муниципаль характердагы гадәттән тыш хәлләрен локальләштәрү һәм бетәрү, гражданның оборонасын алып бару өчен матди ресурслар резервлары (запаслары) кирәк.

Өмма районда индивидуаль саклану чаралары, медицина индивидуаль саклану чаралары, ашамлыктар, азык-төлек чималы һәм башка матди ресурслар кебек позицияләр буенча запаслар (резервлар) житезлек дәрәжәдә булдырылмаган. Моннан тыш, иқтисадның кайбер объектларында гражданның оборонасының саклау корылмалары (алга таба - ГО СК) канәгатьләнәрлек хәлдә түгел.

1994 елның 21 декабрәдәге «Халыкны һәм территорияләрен табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында» 68-ФЗ номерлы һәм 1998 елның 12 февраләдәге «Гражданның оборонасы турында» 28-ФЗ номерлы федераль законнар таләпләре нигезендә гражданның оборонасы өлкәсендәге башкарма хакимият органнары вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә, шул исәптән:

- саклагыч корылмаларын куллануга даими әзерлек хәлендә тоту һәм булдыру;

- гражданнар оборонасы максатларында матди-техник, азык-төлек, медицина һәм башка чаралар запасларын булдыру һәм тоту;
- халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендәге чараларны финанслауны гамәлгә ашыру.

Әмма алда санап үтелгән вәкаләтләр тулысынча гамәлгә ашырылмый. Зеленодольск муниципаль районы тарафыннан гражданнар оборонасы, халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендәге вәкаләтләрне үтәү максатларында түбәндәге чараларны башкару карала:

- гамәлдәге СК ГО фондын яшеренүчеләрне кабул итүгә әзерлектә тоту;
- гидротехник корылмаларның эксплуатацион ышанычлылыгын арттыру буенча чаралар үткөрү;
- гражданнар оборонасы максатларында индивидуаль саклану чаралары, медицина чаралары һәм башка матди ресурслар запасларын булдыру һәм тоту.

Югарыда каралган һәр юнәлеш Зеленодольск муниципаль районы эш-гамәлләрен һәм ресурсларын тиешле дәрәжәдә координацияләүне таләп итә, гадәттән тыш хәлләр куркынычларын киметү буенча бурычларны хәл итү бары тик «Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр куркынычларын киметү һәм аларның нәтижеләрен йомшарту» программасы кысаларында гына ирешергә мөмкин. Шуңа күрә әлеге проблеманы максатчан планлаштыру ысулларын кулланмыйча традицион ысуллар белән хәл итү кирәкле нәтижеләргә ирешү срокларын һәм финанслау күләмнәрен арттыруга китерә ала.

«Су объектларында кешеләр иминлеген тәэмин итү» программасы су объектларында куркынычсызлык өлкәсендә федераль һәм Республика хокукый актлары, шул исәптән «жирле үзидарә оештыруның төп принциплары турында» 6.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль закон, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасы территориясендә урнашкан су объектларында кешеләр тормышын саклау кагыйдәләрен раслау турында» 23.04.2009 № 256 карары нигезендә эшләнгән.

«Су объектларында кешеләрнең иминлеген тәэмин итү» программасы Зеленодольск муниципаль районының су объектларында иминлекне тәэмин итү өлкәсендәге вәкаләтләрен тормышка ашыруга юнәлдерелгән.

Түбәндәге программа чаралары билгеләнде:

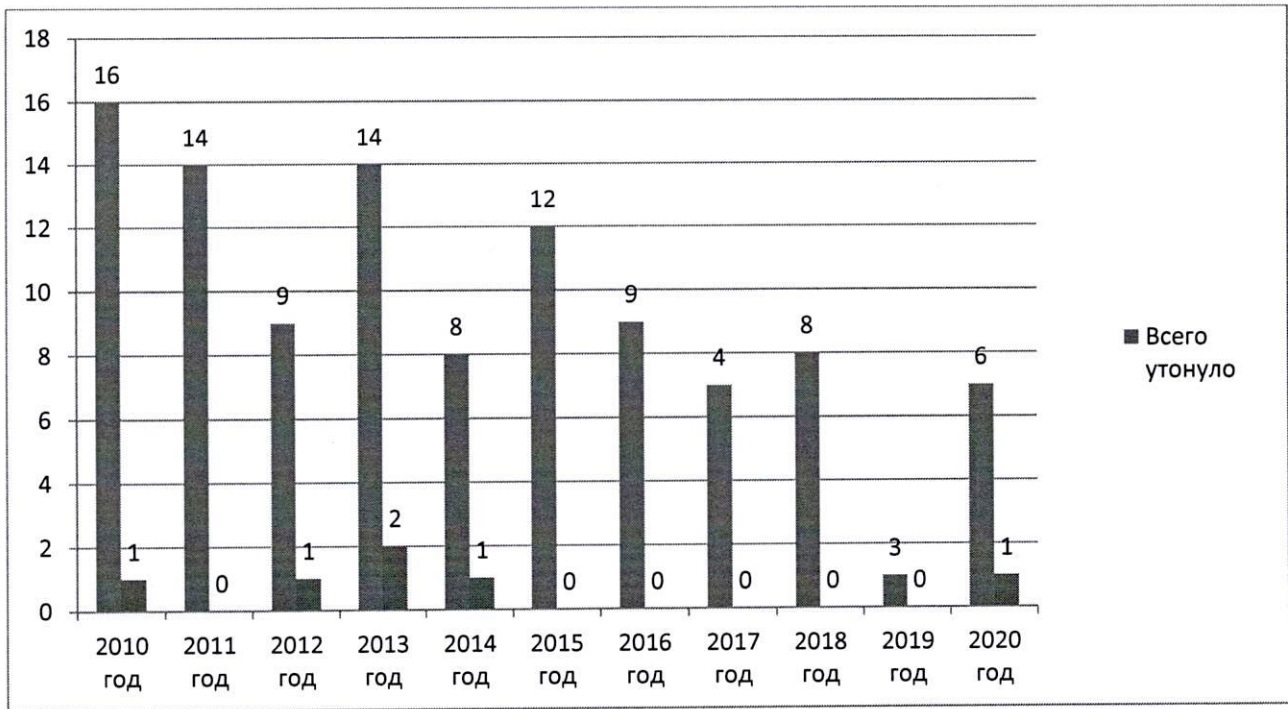
- су объектларында кешеләр иминлеген тәэмин итү өлкәсендә чаралар оештыру һәм үткөрү белән идарә итү буенча;
- Зеленодольск муниципаль районының су объектларында халык күпләп ял итә торган урыннарда жәмәгать коткару постлары булдыру, аларның эшен оештыру буенча;
- халыкны йөзү буенча укыту.

Зеленодольск муниципаль районы Татарстан Республикасы буенча Россия ГТХМ Баш идарәсенең ГИМС үзәгенең Зеленодольск инспекторлык бүлеге җаваплылыгы зонасына керә. Районда гомуми озынлыгы 250 километр булган 9 елга исәпләнә, аерым алганда: Идел, Зәя, Әрә, Бува, Сумка, Гәбнә, Петъялка, Секерка, Келәнче елгалары. Район чикләрендә Идел елгасы озынлыгы-30 километр, Зәя елгасы – 50 километр. Моннан тыш, Раифа, Осиново һәм Ильино торак пунктларында кешеләр коену мөмкин булган күлләр бар.

Район территориясендә су объектларының күп булуы халыкның суда күп санлы ял итү урыннары барлыкка килү өчен алшартлар тудыра. Статистика мәгълүматлары буенча, соңгы 10 елда (2010-2020 еллар) Зеленодольск муниципаль районының су объектларында 103 кеше батып үлгән (аларның 5се-балалар).

Кешеләрнең күбесе жәйге коену сезоны вакытында коену өчен жиһазланмаган урыннарда һәлак була.

Зеленодольск муниципаль районында су объектларында һәлак булучылар турында мәгълүмат

Зеленодольск муниципаль районының су объектларында кешеләр үлеменәң төп сәбәпләре булып түбәндәгеләр тора:

- шушы максатлар өчен жиһазландырылмаган урыннарда коену;
- сулыкларда исерек килеш коену яки ял итү;
- балаларның йөзә белмәве;
- ата-аналар каравыннан башка балаларның су коенуы;
- сулыкларда кешеләрнең тормышын саклау кагыйдәләре белән билгеләнгән гади куркынычсызлык нормаларын үтәмәү.

Балаларның су объектларында үлүен кисәтү максатыннан бассейннарда һәм ачык сулыкларда йөзүгә өйрәтү эшләре алып барыла. Гомуми белем бирү йортларында гадәттән тыш хәлләрдә, су объектларында бәхетсезлек очрақларында гомуми әзерлек тәэмин ителә.

Гомуми белем бирү учреждениеләре укучылары белән максатчан эшнең төп нәтижәсе-укучыларның йөзә белүе, суда үз-үзеңне тоту кагыйдәләрен белүе, ө өлкән сыйныф укучылары һәм урта махсус уку йортлары студентлары-коткару, үз-үзеңне саклау һәм зыян күрүчеләргә беренче ярдәм күрсәтү күнекмәләрен алу.

Су объектларында (барыннан да элек балалар) халыкның куркынычсызлык дәрәжәсен күтәрү өчен, Зеленодольск муниципаль районы башкарма хакимияте органнары һәм жириле үзидарә органнарының максатчан, координацияләнгән гамәлләре, программа кысаларында барлык кызыксынучы структуралар белән үзара бәйләнешне оештыру, бәхетсезлек очрақларын профилактикалауның яңа юлларын эзләү, идарә итү, укуту һәм тәрбиянең алдынгы методлары нигезендә сулыкларда кешеләрне коткаруның яңа юлларын эзләү зарур.

Әлеге проблемаларны хэл итү су объектларында кешеләрнең иминлеген тәэмин итү мәсьәләләрендәге эшләр торышын сыйфатлы итеп үзгәртәргә мөмкинлек бирәчәк.

Су объектларында кешеләр иминлеген нәтижәле тәэмин итү бары тик дәүләт хакимияте органнарының һәм жирле үзидарә органнарының төп эшчәнлегенә кысаларында гына оештырыла алмый. Проблеманы хэл итү бары тик озак вакытка исәпләнгән стратегия һәм хезмәттәшлекнең оештыру-финанс механизмнарын куллану, икътисад субъектларының һәм жәмгыять институтларының көчләрен һәм ресурсларын координацияләү һәм концентрацияләү булганда гына мөмкин.

Югарыда күрсәтелгән проблемаларны хэл итү өчен, аларның килеп чыгу сәбәпләрен исәпкә алып, программа-максатчан методны куллану зарур.

Программа-максатчан методны кулланганда түбәндөгеләр гамәлгә ашырылачак:

- су объектларында һәм пляжларда халык күпләп ял итә торган урыннарда эшләү өчен муниципаль берәмлекләрдә жәмәгать коткару постлары инфраструктурасын булдыру);
- коткару постларын су объектларында бәхетсезлек очраklarын кисәтү һәм кисәтү һәм сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау буенча күрсәтмә мәгълүмат белән тәэмин итү;
- коткаручыларны жәмәгать коткару постлары өчен өйрәтү.

Зеленодольск муниципаль районының су объектларында булган хәлләргә бәйле проблеманың торышына анализ ясау программа чараларының төп бурычын билгеләде, әлеге чара су объектларында кешеләрнең, беренче чиратта, балаларның һәлак булу дәрәжәсен киметүдән гыйбарәт.

Программа-максатчан методны куллану су объектларында һәлак булучылар санын киметүгә һәм жәмәгать коткару постлары санын арттыруга юнәлдерелгән гамәли чаралар комплексын тормышка ашырырга мөмкинлек бирәчәк.

Зеленодольск муниципаль районы территориясендә 2 рәсми пляж ачылды, аларда 2 коткару посты булдырылды һәм эшли. Үткәрепгән анализ нигезендә, суда халык күпләп ял итә торган урыннарда иминлекне тәэмин итү өчен тагын 2 рәсми пляж ачу таләп ителә, аларда тагын 2 коткару посты булдырырга, шулай ук кешеләр күпләп су коена торган калган урыннарда 8 жәмәгать коткару посты булдырырга кирәк.

Жәмәгать коткару постын жиһазлауның якынча табеле

№ т/б	Атамасы	Саны	Берәмлек өчен бәясе, сум	Гомуми бәя, сум
1.	«Спасательная» («Коткару») дип язылган «Кефаль» тибындагы көймә	1 данә	30 000	30 000
2.	Коткару кругы	5 данә	2 100	10 500
3.	Коткару жилеты	5 данә	1 100	5 500
4.	Конец Александра	2 данә	800	1 600
5.	Электромегатфон	1 данә	1.500	1 500
6.	Ыргаклы трал (Трал «кошками»)	1 данә	800	800
7.	Кызыл крестлы ак флаг	2 данә	400	800
8.	Озын агачка сапланган тимер ыргак (Багор)	2 данә	1 000	2 000
9.	Санитар сумка яки медикаментлар	1 комплект	2 500	2 500

	жыелмасы булган аптечка			
10.	Янгынга каршы щит	1 комплект	3 000	3 000
11.	Жиңел водолаз кирек-яраклары (ластлар, битлек, трубка)	2 комплект	2 000	4 000
12	Палатка	1 данә	5 000	5 000
13	Беләккә бәйләвечләр	2 данә	500	1 000
14	Бинокль	1 данә	2 000	2 000
15	Су коену зонасын билгеләү өчен буйкалар	1 комплект	5 000	5 000
16	Форма	3 комплект	600	1 800
17	Рация	2 данә	1 500	3 000
БАРЛЫГЫ				80 000

Ел саен Татарстан Республикасы буенча Русия ГТХМ Баш идарәсенең ГИМС үзәгенең Зеленодольск инспекторлык бүлеге «ТР ГХМ идарәсе» МБУ белән берлектә су объектларында кешеләрнең үлемен булдырмау һәм жәйге, язгы-кышкы һәм язгы ташу чорында балаларның иминлеген тәэмин итү буенча пропаганда эшләре алып бара. Моңың өчен түбәндәге материаллар эшләнә: «Судагы экстремаль ситуациядә халыкның гамәлләре буенча белешмәлек», «Суда куркынычсызлык», «Коену вакытында куркынычсызлык чаралары», «Суга батучыга ярдәм итү ысуллары», «Ташу вакытында сулыкларда үз-үзеңне тоту».

Су объектларында гражданның үз-үзләрен имин тоту, гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендәге белемнәрен арттыруга, гражданның үз-үзләрен имин тотышы культурасын булдыруга юнәлдерелгән рус һәм татар телләрендә (плакатлар, брошюралар һәм башка басма продукция) күрсәтмә агитация материаллары әзерләүне оештыру Зеленодольск муниципаль районы бюджетын ағымдагы финанслау кысаларында, шулай ук предприятиеләр, оешмалар һәм учреждениеләр, иганәчелек ярдәме күрсәтү хисабына күздә тотыла.

«Су объектларында кешеләр иминлеген тәэмин итү» Программа чараларын тормышка ашыру ярдәм итәчәк:

- пляжларда һәм жәмәгать коткару постлары урнашкан урыннарда һәлак булучылар санын киметү;
- профилактик чаралар үткөрү һәм халыкның активлыгын арттыру хисабына Зеленодольск муниципаль районының су объектларында һәлак булучылар санын киметү;
- су объектларында халык күпләп ял итә торган яңа оештырылган урыннар ачу һәм аларда яңа коткару постлары булдыру;
- Зеленодольск муниципаль районы халыкның су объектларында саклану дәрәжәсен күтәрү өчен шартлар тудыру;
- су объектларында кешеләрнең иминлеген тәэмин итү, аларның тормышын һәм сәламәтлеген саклау чараларын үтәгән өчен вазифаи затларның (судан файдаланучыларның) җаваплылыгын арттыру.

4. Муниципаль программаны гамәлгә ашыру этапларының һәм срокларының кыскача тасвирламасы

Муниципаль программа 2021-2025 елларда тормышка ашырыла, этаплап башкару планлаштырылмый.

Муниципаль программаны тормышка ашыруның фаразланган нәтижеләре:

- гражданның иминлеген тәэмин итү буенча жирле үзидарә органнары эшчәнлегеннән халыкның канәгать булуын арттыру;

- су объектларында деструктив вакыйгаларны (янгынарны, гадәттән тыш хәлләрне, кешеләр һәлак булу очракларын һ. б.) киметү;

5. Әлеге мәгълүматны гомумиләштереп, муниципаль программаны гамәлгә ашыру еллары буенча бюджет һәм башка ассигнованиеләр хисабына ресурс белән тәэмин итү тасвирламасы

2021-2025 елларда программаны тормышка ашыруны финанс ягыннан тәэмин итү район бюджетының республика һәм бюджет ассигнованиеләре, финанслау лимитлары, шулай ук башка финанслау чыганаclarы хисабына башкарылачак.

Муниципаль программаны финанслауның гомуми күләме 244963,501 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2021 ел-48667,672 мең сум,

2022 ел-43920,624 мең сум,

2023 ел-51045,735 мең сум,

2024 ел-50644,735 мең сум,

2025 ел-50684,735 мең сум.

2021 – 2025 елларга муниципаль программаны тормышка ашыру өчен ресурслар белән тәэмин итү чыганаclarы буенча чыгымнарны фаразлау һәм ресурс белән тәэмин итү 1-3 программ чаралар кысаларында тәкъдим ителгән.

6. Муниципаль программаны тормышка ашыру мониторингы

Программаның җаваплы башкаручылары - «ЗМР ГО һәм ГТХ идарәсе» МБУ, ТР буенча Россия ГТХМ ГПС ГПС 8 ПСО, «ЗМР төзелеш һәм инфраструктура үсеше департаменты» МБУ.

Җаваплы башкаручылар түбәндәгеләрне гамәлгә ашыра:

- Программаның төп чараларын үтәү (Программаны тормышка ашыру планы нигезендә);
- Программаны тормышка ашыру эшчәнлеген координацияләү;
- факттагы нәтижеләрнең планлаштырылган күрсәткечләрдән читкә китүләренә бәя бирә һәм аның максатчан күрсәткечләрен аныклау буенча тәкъдимнәр кертә;
- Программаны тормышка ашыру мониторингы;
- Программаны гамәлгә ашыру барышына йогынты ясаган факторларны анализлау;
- Программаны тормышка ашыру өчен төп программа чараларын үтәмәү нәтижеләрен анализлау;
- Программаны тормышка ашыру барышы турында доклад әзерләү;
- Программаны алга таба тормышка ашыру буенча тәкъдимнәр әзерләү (Программаны тормышка ашыруның планлы динамикасыннан тайпылган яки Программаның төп параметрларына тискәре йогынты ясый торган риск факторларының йогынтысы булган очракта);
- чираттагы финанс елына бюджетны формалаштыру процессында Программа бурычларын тормышка ашыруга чыгымнар күләмнәрен ачыклау буенча тәкъдимнәр әзерләү.

Программаның җаваплы башкаручылары ел саен, чираттагы финанс елына кадәр елның 1 декабреннән дә соңга калмыйча, Программаны тормышка ашыру планы проектын эшлиләр һәм Зеленодольск муниципаль районының финанс-бюджет палатасына тапшыралар.

Программаның координаторы - «ЗМР ГО һәм ГТХ идарәсе» МБУ.

Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының «Муниципаль программаларны эшләү, тормышка ашыру һәм нәтижеләлеге бәяләү тәртибен раслау турында» 2018 елның 26 июнендә кабул ителгән №1341 карары нигезендә

«2021 - 2025 елларга Зеленодольск муниципаль районында халыкны һәм территорияләргә гадәттән тыш хәлләрдән саклау, янғын куркынычсызлыгын һәм су объектларында кешеләрнең иминлеген тәмин итү» муниципаль программасын тормышка ашыру нәтижәләре һәм нәтижәләргә бәя бирүне үткәргә.

7. Программаның икътисади, социаль һәм экологик нәтижәләргә бәяләү

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләргә, узган ел белән чагыштырганда, төп күрсәткеләрнең (индикаторларның) һәрберсенең билгеләнгән күрсәткеләргә ирешүдән чыгып, шулай ук база елына карата арта барган нәтижәдән чыгып бәяләнгән.

Билгеләнгән программа чараларын тормышка ашыру халыкны һәм Зеленодольск муниципаль районы территориясен гадәттән тыш хәлләрдән саклауның нәтижәле координацияләнгән системасын булдырырга, янғын куркынычсызлыгының югары дәрәжәсен тәмин итәргә, янғыннарның һәм аларда һәлак булган кешеләрнең санын киметергә, шулай ук су объектларында кешеләрнең куркынычсызлыгын арттырырга мөмкинлек бирәчәк.

Тәкъдим ителгән чаралардан өстәмә уңай социаль эффект хезмәт шартларын яхшыртырга мөмкинлек бирәчәк (янғын сүндерү техникасы һәм авария-коткару жиһазларының яңа үрнәкләргә кергү, бүлекчәләргә кирәкле әйберләр һәм махсус мөлкәт белән комплектау, биналар һәм бүлмәләргә реконструкцияләү хисабына хезмәт шартларын яхшыртырга мөмкинлек бирәчәк).

Программаны тормышка ашыруның соңгы нәтижәсе булып Зеленодольск муниципаль районы экономикасындагы гадәттән тыш хәлләр, янғыннар һәм су объектларында булган хәлләр, экосистемаларның төрлеләнгән саклау, экологик һәм ресурс потенциалын арттыру тора.

Программа комплекслы характерга ия, һәм куелган максатларга ирешү бары тик программа чараларын үтәү вакытында үзара бәйләнгән һәм координацияләнгән вакытта гына мөмкин.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру өлкәсенең индикаторы булып халыкның гражданның иминлеген тәмин итү буенча җирле үзидарә органнары эшчәнлегеннән канәгать булуы.

№ Т / б	Цара исеме	Башкаручылар	Гамә лгә ашыр у срокл ары	Ахы ргы нәт ижә ләр не бәя ләү инд икат орл ары	Индикаторлар күрсәткечләре					Финанслау күләме һәм чыганагы, мең . сум												
					2021	2022	2023	2024	2025	2021	2022	2023	2024	2025								
Барлыгы, шул исәптән:					134	88	158	152	152	152	88	158	152	152	152	91,0	51,0	09,0	98,0	98,0	98,0	
ЗМРБ					*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
БТЧ					134	88	158	152	152	152	88	158	152	152	152	91,0	51,0	09,0	98,0	98,0	98,0	98,0

* Финанслау ел саен булеп бирү факты буенча ачыкланачак

Искөрмә: кулланылган кыскартулар Исемлеге: БЗМР-Зеленодольск муниципаль районы бюджеты, БТЧ – бюджеттан тыш чыганақлар.

«Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр куркынычын киметү һәм нәтижәләрен йомшарту» программа чараларының максатлары, бурычлары, нәтижәләрен бәяләү индикаторлары һәм финанслау

Максат:

Зеленодольск муниципаль районы халкының, территорияләренең һәм инфраструктура объектларының табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклануын арттыру, аларның тискәре нәтижәләрен йомшарту, граждандар оборонасы өлкәсендәге чараларны тормышка ашыру.

Бурычлар:

1. Граждандар оборонасы, гадәттән тыш хәлләрне киметү һәм бетерү өлкәсендә идарә итүнең нәтижәләлеген арттыру;

№ Т / Б	Чаралар исеме	Башкаруч ылар	Га мә лг ө аш ыр у ср ок ла ры	Ахыргы нәтижә ләрне бәяләү индикат орлары, үлчәү берәмл екләре	Индикаторлар күрсәткечләре					Финанслау күләме һәм чыганагы, мең .сум				
					буенча)	елл ар	2021	2022	2023	2024	2025	2021	2022	2023
1 4 .	Муниципаль берәмлекләр хезмәткәрләрен тәэмин итү өчен индивидуаль саклану чаралары һәм медицина индивидуаль саклану чаралары тутлау	предприят ие һәм оешмалар (киләшү буенча)	202 1- 202 5 елл ар	У чарала рын үтәү, процент	1 0 0	1 0 0	1 0 0	1 0 0	1 0 0	700, 0 БТЧ	525, 0 БТЧ	605, 0 БТЧ	615, 0 БТЧ	6 1 5, 0 0 Б Т Ч
1 5 .	Гражданнар оборонасының саклау корылмаларын куллануга даими әзерлек хәлендә	предприят ие һәм оешмалар (киләшү буенча)	202 1- 202 5 елл ар	ИТМ таләпл әренә туры килө торган	1 4	1 4	1 4	1 4	1 4	139 2,0 ВБИ	139 2,0 ВБИ	144 2,0 ВБИ	149 2,0 ВБИ	14 92, 0 0 Б Т Ч

№	Чаралар исеме	Башкаручылар	Гамелгө ашыру сроклары	Ахыргы нәтижеләре бөяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре (берәмлек)	Индикаторлар күрсәткечләре						Финанслау күләме һәм чыганагы, мең. сум									
					2021	2022	2023	2024	2025	2021	2022	2023	2024	2025						
	йөзү бассейнарның карап тоту																			
3. Су объектларында бәхетсезлек очракларын кискәтү һәм сәләмәт яшәү рәвешен пропагандалау буенча профилактик эшнә оештыру																				
3	Су объектларында кешеләрнең үзләрен тоту кагыйдәләре буенча листовкалар, белешмәлекләр, плакатлар әзерләү һәм тарату	предприятине оешмалар (киләшү буенча)	2021-2025 еллар	Таратылган белешмәлекләр, листовкалар, ар, плакатлар саны (данә)	5	5	5	6	6	6	35,0	47,0	55,0	65,0	70,0					
1					2	4	7	0	0	0	0	0	БТЧ	БТЧ	БТЧ	0				
					0	5	0	0	0	0	БТЧ				БТЧ	БТ				
					Барлығы, шул исәптән:															
										ЗМРБ										
										БТЧ										
					53					0,0					67					
					*					**					*					
					**					**					**					
					53					0,0					67					
					0,0					0					0					
					53					0,0					67					
					0,0					0					0					

Кулланылган кыскартулар Исемлеге: БЗМР – Зеленодольск муниципаль районы бюджеты, БТЧ – бюджеттан тыш чыганақлар.

* Финанслау ел саен бүлөп биру факты буенча ачыкланачак

** Агымдагы финанслау кысаларында